Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0120

Suostumukseen perustuvan raiskauslainsäädännön merkitys EU:ssa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 28. huhtikuuta 2026 suostumukseen perustuvan raiskauslainsäädännön merkityksestä EU:ssa (2025/2040(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ja 3 artiklan 2 ja 3 kohdan, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 8, 10 ja 19 artiklan sekä SEUT 83 artiklan 1 kohdan ja 82 artiklan 2 kohdan, jotka koskevat oikeudellisten päätösten vastavuoroista tunnustamista sekä poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä,

– ottaa huomioon SEUT 83 artiklan 1 kohdan, jonka mukaan parlamentti ja neuvosto voivat säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä erityisen vakavan rikollisuuden alalla, joka on rajatylittävää, mukaan lukien sukupuolistunut väkivalta,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 21 artiklan, jossa kielletään syrjintä, 45 artiklan, jossa vahvistetaan oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, ja 47 artiklan, jossa vahvistetaan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin,

– ottaa huomioon Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus), jonka EU ratifioi vuonna 2023, ja erityisesti sen 36 artiklan, jossa edellytetään ilman suostumusta tapahtuvien seksuaalisten tekojen rangaistavaksi säätämistä, sekä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmän (Grevio) maakohtaiset seurantaraportit,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 ja 3 artiklan ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan, jossa sukupuolten tasa-arvo vahvistetaan yhdeksi unionin perusarvoista, joka on valtavirtaistettava kaikkiin politiikkoihin ja ohjelmiin,

– ottaa huomioon huhtikuussa 2021 julkaistun toisen yleisraportin naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmän toiminnasta,

– ottaa huomioon 30. huhtikuuta 2002 annetun Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen REC(2002)5, joka koskee naisten suojelemista väkivallalta ja jossa Euroopan neuvoston jäsenvaltioita kehotetaan määräämään rangaistavaksi kaikki ilman suostumusta tapahtuvat seksuaaliset teot, vaikka merkkejä vastustuksesta ei olisi,

– ottaa huomioon 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1385 naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta[1],

– ottaa huomioon 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta[2] (uhrien oikeuksia koskeva direktiivi), jossa säädetään uhrikeskeistä oikeutta koskevasta kehyksestä, myös seksuaalisen väkivallan tapauksissa,

– ottaa huomioon 6. helmikuuta 2024 annetun komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ja seksuaalisen riiston sekä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (COM(2024)0060 final), johon sisältyy ilman suostumusta tapahtuvan teon määritelmä, sekä parlamentin 17. kesäkuuta 2025 hyväksymän kannan[3] tähän ehdotukseen,

– ottaa huomioon 16. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle sukupuolistuneen väkivallan määrittelemisestä uudeksi rikollisuuden alaksi, joka mainitaan SEUT 83 artiklan 1 kohdassa[4],

– ottaa huomioon sukupuolten tasa-arvoa koskevan EU:n strategian 2020–2025, jossa kehotetaan parantamaan suojelua sukupuolistuneelta väkivallalta ja tehostamaan kokonaisvaltaista seksuaalikasvatusta, jolla lisätään tietämystä suostumuksesta,

– ottaa huomioon 15. helmikuuta 2023 antamansa päätöslauselman ehdotuksesta neuvoston päätökseksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja

---

1 EUVL L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
2 EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.
3 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0116.
4 EUVL C 117, 11.3.2022, s. 88.

perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin osalta[5],

– ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 4. joulukuuta 2003 antaman tuomion asiassa MC v. Bulgaria (hakemus nro. 39272/98), jossa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin vahvisti valtioiden positiivisen velvollisuuden hyväksyä rikosoikeudellisia säännöksiä raiskausten tehokasta tutkimista ja niistä rankaisemista varten, totesi, että jos uhrin fyysisestä vastustuksesta vaaditaan todisteita, tietyntyyppiset raiskaukset voivat jäädä rankaisematta, ja katsoi, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 ja 8 artikla edellyttävät tehokasta syytteeseenpanoa ja kaikkien ilman suostumusta tapahtuvien seksuaalisten tekojen rangaistavaksi säätämistä myös fyysisen vastustuksen puuttuessa,

– ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 27. toukokuuta 2021 antaman tuomion asiassa JL v. Italia (hakemus nro 5671/16), jossa todettiin, että stereotypioihin ja uhrin syyllistämiseen perustuvat raiskausoikeudenkäynnit loukkaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan mukaista oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen,

– ottaa huomioon marraskuussa 2006 hyväksytyt Yogyakartan periaatteet ja marraskuussa 2017 hyväksytyt Yogyakartan periaatteiden 10 lisäperiaatetta,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) ja Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) laatimat tutkimukset ja raportit, kuten naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevan vuoden 2014 tutkimuksen ja erityisesti sukupuolistunutta väkivaltaa EU:ssa koskevan vuoden 2024 tutkimuksen, jonka mukaan 17,2 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden naisista on kokenut seksuaalista väkivaltaa[6], sekä Euroopan hlbtiq+-henkilöitä koskevan vuoden 2024 raportin,

– ottaa huomioon 10. kesäkuuta 2025 julkaistun Euroopan unionin perusoikeusviraston raportin ”Perusoikeusraportti – 2025”[7] ja erityisesti perusoikeusviraston lausunnon 2 väkivallan uhreiksi joutuneiden naisten tehokkaasta suojelusta,

– ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

---

5 EUVL C 283, 11.8.2023, s. 149.

6 FRA, EIGE ja Eurostat, ”EU gender-based violence survey – Key results: Experiences of women in the EU-27”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2024, s. 14.

7 Perusoikeusvirasto, ”Perusoikeusraportti – 2025”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2025, s. 77.

– ottaa huomioon 15. syyskuuta 1995 annetun YK:n Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman ja sen tarkistuskonferenssien tulokset,

– ottaa huomioon vuonna 1979 tehdyn kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan YK:n yleissopimuksen ja 26. heinäkuuta 2017 annetun naisten syrjinnän poistamista käsittelevän YK:n komitean yleisen suosituksen nro 35 (2017) naisiin kohdistuvasta sukupuolistuneesta väkivallasta,

– ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen ketään ei jätetä -periaatteen ja erityisesti kestävän kehityksen tavoitteet 3, 4, 5, 10 ja 16,

– ottaa huomioon 21. helmikuuta 2014 annetun YK:n naisten syrjinnän poistamista käsittelevän komitean tiedonannon nro 34/2011, jossa kehotetaan valtioita tarkistamaan raiskauslainsäädäntöä siten, että siitä poistetaan voimankäyttöä tai tunkeutumisen todistamista koskevat vaatimukset ja tehdään suostumuksen puuttumisesta rikoksen keskeinen tunnusmerkki,

– ottaa huomioon Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön ja erityisesti sen 7 artiklan 1 kohdan g alakohdan, jossa raiskaus ja muut seksuaalisen väkivallan muodot tunnustetaan rikoksiksi ihmisyyttä vastaan, kun ne tehdään osana siviiliväestöön kohdistuvaa laajamittaista tai järjestelmällistä hyökkäystä,

– ottaa huomioon 19. huhtikuuta 2021 annetun naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, sen syitä ja seurauksia käsittelevän erityisraportoijan kertomuksen ”Rape as a grave, systematic and widespread human rights violation, a crime and a manifestation of gender-based violence against women and girls, and its prevention”, joka toimitettiin YK:n ihmisoikeusneuvoston 47. istuntoon, sekä siihen liittyvän raiskauslainsäädäntöä koskevan kehyksen,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan ja naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan työjärjestyksen 59 artiklan mukaisen yhteiskäsittelyn,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan ja naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan mietinnön (A10-0047/2026),

A. ottaa huomioon, että seksuaalinen väkivalta on ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden nojalla säädetty rangaistavaksi sekä sodan että rauhan aikana; ottaa huomioon, että sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden että kansainvälisen rikosoikeuden mukaan raiskaus on mahdollisesti sotarikos, rikos ihmisyyttä vastaan tai kansanmurhaa edistävä teko, mikäli siihen sisältyy muita näissä rikoksissa edellytettyjä osatekijöitä; ottaa

huomioon, että tämä luokittelu esitetään Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännössä (8 artikla) ja vuoden 1949 Geneven sopimuksissa ja lisäpöytäkirjoissa; ottaa huomioon, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen oikeudelliseen tulkintaan raiskauksesta sotarikoksena sisältyy olennaisena tekijänä suostumuksen puuttuminen;

B. ottaa huomioon, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen määritelmät, joissa voimankäyttö on rikostunnusmerkistön keskeinen osa, eivät tarjoa riittävää suojaa seksuaalisen väkivallan uhreille ja vaarantavat yksilöiden seksuaalisen itsemääräämisoikeuden tehokkaan suojelun;

C. ottaa huomioon, että raiskaus loukkaa monia ihmisoikeuksia, kuten oikeutta ruumiilliseen koskemattomuuteen, oikeutta itsemääräämisoikeuteen ja seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen, oikeutta yksityisyyteen, oikeutta parhaaseen mahdolliseen fyysisen ja henkisen terveyden tasoon, naisten oikeutta yhdenvertaisuuteen lain edessä sekä oikeutta elää ilman väkivaltaa, syrjintää, kidutusta ja muuta julmaa tai epäinhimillistä kohtelua; ottaa huomioon, että raiskaus myös estää uhria nauttimasta täysipainoisesti monista muista ihmisoikeuksista, muun muassa oikeudesta elämään, ihmisarvoon, fyysiseen ja henkiseen koskemattomuuteen, oikeudesta vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen, oikeudesta tasa-arvoon perheessä ja lain edessä sukupuolesta ja sukupuoli-identiteetistä riippumatta sekä oikeudesta elää ilman syrjintää, kidutusta ja kaltoinkohtelua;

D. ottaa huomioon, että sukupuolistunut väkivalta on edelleen yksi laajalle ulottuvimmista ja laajimmin ilmoittamatta jätettävistä ihmisoikeusloukkauksista Euroopassa ja että Euroopan unionin olisi puututtava siihen; ottaa huomioon, että nykyisessä kansainvälisessä ihmisoikeuksia koskevassa oikeudellisessa kehyksessä raiskauksen todetaan olevan sekä ihmisoikeusloukkaus että sukupuolistuneen väkivallan muoto, joka kohdistuu pääasiassa naisiin ja tyttöihin; ottaa huomioon, että raiskaus on yksi laajalle ulottuvimmista ja julmimmista sukupuolistuneen väkivallan muodoista, se loukkaa yksilön fyysistä, psyykkistä ja seksuaalista koskemattomuutta ja ruumiillista itsemääräämisoikeutta ja sillä on vakavia ja pysyviä vaikutuksia selviytyjiin;

E. ottaa huomioon, että sukupuolistunut väkivalta rajoittaa merkittävästi naisten ja tyttöjen osallistumista julkiseen elämään, oikeussuojan saatavuutta heidän osaltaan sekä heidän mahdollisuuksiaan koulutukseen ja taloudelliseen riippumattomuuteen ja muodostaa näin ollen rakenteellisen esteen todellisen sukupuolten tasa-arvon saavuttamiselle; ottaa huomioon, että raiskauksen uhrit kokevat vakavia ja pitkäaikaisia seurauksia, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset seuraukset, kuten työttömyys, taloudellinen riippuvuus, asumiseen liittyvä epävarmuus sekä koulutukseen tai työelämään osallistumisen väheneminen, jotka

pahentavat väkivallan vaikutuksia ja vahvistavat sukupuolten eriarvoisuutta;

F. ottaa huomioon, että FRA:n ja EIGEn mukaan 17,2 prosenttia naisista EU:ssa on kokenut seksuaalista väkivaltaa, mukaan lukien raiskaukset ja muut ei-toivotut seksuaaliset teot, ja yksi 20:stä yli 15-vuotiaasta naisesta on raiskattu siten, että tekoon on liittynyt voimankäyttöä;[8] ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeusviraston mukaan hlbtiq+-henkilöihin kohdistuva väkivalta on lisääntynyt viime vuosina ja transnaisiin kohdistuu suhteettoman paljon fyysistä ja seksuaalista väkivaltaa; ottaa huomioon, että myös hlbtiq+-henkilöt kokevat seksuaalista väkivaltaa sukupuolensa, sukupuoli-identiteettinsä, sukupuolen ilmaisunsa ja sukupuolitettujen kehon piirteidensä vuoksi; ottaa huomioon, että sukupuolistuneen väkivallan arvioidut vuotuiset kustannukset EU:ssa ovat 366 miljardia euroa;

G. katsoo, että raiskausrikosten rajatylittävän ulottuvuuden vuoksi niiden torjuminen yhteisin perustein on EU:ssa erityisesti tarpeen, jotta voidaan varmistaa uhrien johdonmukaisempi suojelu ja yhtäläinen oikeussuojan saatavuus kaikissa jäsenvaltioissa ja ottaa samalla huomioon joitakin keskeisiä tekijöitä, mukaan lukien tarve varmistaa kaikkien naisten suojelun vähimmäistaso kaikissa jäsenvaltioissa, tarve varmistaa suojelun vähimmäistaso, kun naiset käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen kaikkialla unionissa – koska raiskauksen yhdenmukaistetun määritelmän puuttuminen heikentää uhrien oikeusvarmuutta ja oikeussuojan saatavuutta ja voi siten muodostaa esteen vapaalle liikkuvuudelle – sekä tarve ja velvollisuus yhdenmukaistaa EU:n lainsäädäntö kansainvälisiin normeihin, kuten Istanbulin yleissopimukseen, jossa edellytetään, että raiskaus säädetään rangaistavaksi suostumuksen puuttumisen perusteella;

H. ottaa huomioon, että EU:n nykyinen oikeudellinen toimintaympäristö on edelleen hajanainen ja että erilaiset oikeudelliset tulkinnat ja erilaiset raiskauksen määritelmät eivät aina vastaa kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja tai Istanbulin yleissopimuksen suostumusta koskevia vaatimuksia; ottaa huomioon, että yhdenmukaistettujen oikeudellisten määritelmien puuttuminen jäsenvaltioiden välillä heikentää uhrien oikeuksia, haittaa rajatylittävää yhteistyötä ja edistää väkivallantekijöiden rankaisemattomuutta ja tietämättömyyttä siitä, mikä on seksuaalista väkivaltaa; ottaa huomioon, että useissa jäsenvaltioissa raiskaus määritellään edelleen voimankäytön tai uhan perusteella, mikä sulkee monet uhrit oikeussuojan ulkopuolelle; katsoo, että tämä korostaa kiireellistä tarvetta laatia EU:n laajuinen suostumukseen perustuva raiskauksen määritelmä; katsoo, että suostumuksen puuttumiseen perustuvan

---

8 FRA ja EIGE, ”EU:n laajuinen tutkimus naisiin kohdistuvasta väkivallasta – Tutkimustulokset lyhyesti”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2014, s. 20.

yhteisen oikeudellisen määritelmän käyttöönotto edesauttaisi poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön parantamista sekä raiskauksia koskevien tietojen keruuta ja vertailtavuutta EU:ssa;

I. panee merkille, että kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet Istanbulin yleissopimuksen, mutta viiden jäsenvaltion[9] on vielä ratifioitava se; ottaa huomioon, että näistä vain kaksi[10] on hiljattain uudistanut lainsäädäntöään siten, että suostumus on keskeinen tunnusmerkki raiskausrikoksen määrittelyssä; ottaa huomioon, että Istanbulin yleissopimuksen voimaantulon jälkeen 16 jäsenvaltiota on muuttanut lainsäädäntöään ja sisällyttänyt siihen suostumuksen tai täsmentänyt sen kuuluvan raiskausrikoksen tunnusmerkistöön; ottaa huomioon, että EU liittyi yleissopimukseen vuonna 2023 sen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla; ottaa huomioon, että Istanbulin yleissopimuksen määräys suostumukseen perustuvasta raiskauksen määritelmästä on ollut käännekohta lainsäädäntöuudistuksessa ja merkinnyt siirtymistä pois perinteisestä lähestymistavasta, jossa raiskauksen määritelmä edellyttää väkivallan olettamusta; ottaa huomioon, että FRA:n vuoden 2025 perusoikeusraportissa todetaan, että Istanbulin yleissopimuksen ratifioineiden jäsenvaltioiden olisi säädettävä seksuaalinen väkivalta rangaistavaksi siten, että käytetään suostumukseen perustuvia raiskauksen ja muun seksuaalisen väkivallan määritelmiä,

J. ottaa huomioon, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on ollut keskeisessä asemassa muodostettaessa ihmisoikeuslainsäädännön nykyaikaista käsitystä raiskauksesta, erityisesti sen vuonna 2003 asiassa MC v. Bulgaria antamassa merkittävässä tuomiossa, jossa se vahvisti valtioiden positiivisen velvollisuuden hyväksyä rikosoikeudellisia säännöksiä raiskausten tehokasta tutkimista ja niistä rankaisemista varten, totesi, että jos uhrin fyysisestä vastustuksesta vaaditaan todisteita, tietyntyyppiset raiskaukset voivat jäädä rankaisematta eikä seksuaalista itsemääräämisoikeutta suojella Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 ja 8 artiklassa edellytetyllä tavalla, ja katsoi, että näissä artikloissa edellytetään rangaistuksia ja tehokasta syytteeseenpanoa kaikista ilman suostumusta tehdyistä seksuaalisista teoista myös fyysisen vastustuksen puuttuessa; ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen myöhemmät tuomiot, esimerkiksi asiassa JL v. Italia (2021) ja asiassa X v. Kypros (2025)[11], joissa tuomitaan uhrin syyllistäminen ja stereotypioihin vetoaminen oikeudenkäynneissä ja todetaan, että tällaiset käytännöt loukkaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan mukaista oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen ja ylläpitävät ennakkoluuloja ja heikentävät seksuaalisen väkivallan uhrien oikeussuojan saatavuutta; ottaa huomioon, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin vahvisti

---

9 Bulgaria, Tšekki, Unkari, Liettua ja Slovakia.

10 Bulgaria ja Tšekki.

11 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio, 27. helmikuuta 2025, X v. Kypros, hakemus nro 40733/22.

tuomiossaan asiassa HW v. Ranska[12], että kaikki ilman suostumusta tapahtuvat seksuaaliset teot ovat seksuaalisen väkivallan muotoja; ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi asiassa L ja muut v. Ranska[13] antamassaan tuomiossa, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 ja 8 artikla edellyttävät, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen osapuolilla on rikosoikeudelliset järjestelmät, joiden puitteissa voidaan rangaista ilman suostumusta tapahtuvista seksuaalisista teoista;

K. ottaa huomioon, että YK:n käsikirjassa naisiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyvästä lainsäädännöstä todetaan, että lainsäädännössä on otettava huomioon raskauttavat seikat, kuten selviytyjän ikä, selviytyjän ja väkivallantekijän välinen suhde, fyysisen väkivallan käyttö tai sillä uhkaaminen, useiden väkivallantekijöiden läsnäolo sekä uhriin kohdistuvan hyökkäyksen vakavat fyysiset tai henkiset seuraukset; ottaa huomioon, että käsikirjassa todetaan lisäksi, että lainsäädännössä olisi nimenomaisesti säädettävä rangaistavaksi pakottaminen seksuaaliseen tekoon parisuhteessa (eli avioliitossa tapahtuva raiskaus) joko niin, että pakottamista seksuaaliseen tekoon koskevia säännöksiä sovelletaan väkivallantekijän ja asianomistajan välisen suhteen luonteesta riippumatta, tai toteamalla, että lainsäädännön nojalla avioliittoa tai muuta suhdetta ei voida käyttää puolustuksena sellaisia syytteitä vastaan, jotka koskevat seksuaaliseen tekoon pakottamista;

L. ottaa huomioon, että parlamentti hyväksyi 16. syyskuuta 2021 päätöslauselman sukupuolistuneen väkivallan määrittelemisestä uudeksi rikollisuuden alaksi, joka mainitaan SEUT 83 artiklan 1 kohdassa; ottaa huomioon, että päätöslauselmassa kehotettiin jäsenvaltioita muuttamaan raiskauksen määritelmää kansallisessa lainsäädännössään siten, että se perustuu suostumuksen puuttumiseen, ja korostettiin, että sukupuolistunut väkivalta on vakava ihmisoikeus- ja kunnianloukkaus ja että raiskaus on sukupuolistuneen väkivallan muoto;

M. ottaa huomioon, että SEUT 83 artiklaa olisi sovellettava oikeusperustana lainsäädäntöehdotuksille, jotka koskevat raiskausrikosta, koska raiskaus on erityisen vakava rajatylittävä rikos ja kuuluu ”naisten ja lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön” liittyvän rikollisuuden alaan;

N. ottaa huomioon, että SEUT 83 artiklan 1 kohdassa käytetty termi ”seksuaalinen hyväksikäyttö” ei rajoitu pelkästään ihmiskauppaan, koska tällainen suppea tulkinta rajoittaisi perusteettomasti ”ihmiskaupan sekä naisten ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön”

---

12 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio, 23. tammikuuta 2025, HW v. Ranska, hakemus nro 13805/21.

13 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio, 24. huhtikuuta 2025, L ja muut v. Ranska, hakemukset nro 46949/21, 24989/22 ja 39759/22.

ihmiskaupparikoksiin; ottaa huomioon, että sanamuoto ja lainsäädäntökäytäntö, mukaan lukien lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumista koskeva direktiivi[14], osoittavat, että ”seksuaalinen hyväksikäyttö” kattaa laajemman joukon rikoksia, kuten seksuaalisen väkivallan; ottaa huomioon, että seksuaalisella hyväksikäytöllä tarkoitetaan yleisesti toisen henkilön hyväksikäyttöä seksuaalisen hyödyn saamiseksi ja että siihen liittyy uhrin haavoittuvuus, joka on keskeistä raiskausrikoksessa;

O. ottaa huomioon, että Istanbulin yleissopimuksen 36 artiklassa velvoitetaan säätämään rangaistavaksi kaikki seksuaaliset teot, joihin ei liity suostumusta, ja täsmennetään, että ”henkilön on annettava suostumus vapaaehtoisesti vapaasta tahdostaan, joka arvioidaan kulloistenkin olosuhteiden mukaan”; ottaa huomioon, että tämä periaate on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden ja kansallisen oikeuskäytännön mukainen;

P. ottaa huomioon, että suostumus on vapaaehtoinen sopimus osallistua nimenomaiseen seksuaaliseen kanssakäymiseen ja että sen voi peruuttaa milloin tahansa;

Q. ottaa huomioon, että useat jäsenvaltiot[15] ja muut Euroopan maat[16] ovat jo ottaneet käyttöön suostumukseen perustuvia raiskauksen määritelmiä rikoslaeissaan, mikä on tehostanut seksuaaliseen väkivaltaan liittyvien rikosten ehkäisyä, niistä ilmoittamista ja niihin liittyvää syytteeseenpanoa sekä lisännyt yleistä tietämystä;

R. ottaa huomioon, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annettua direktiiviä koskevassa parlamentin kannassa ja toimeksiannossa kannatettiin voimakkaasti suostumukseen perustuvan raiskausrikoksen määritelmän sisällyttämistä tekstiin samoin kuin komission ehdotuksessa; ottaa huomioon, että neuvosto oli valitettavasti sitä mieltä, että tähän direktiiviin ei pitäisi sisällyttää raiskauksen säätämistä rangaistavaksi;

S. ottaa huomioon, että komission ehdotukseen direktiiviksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta sisältyi ehdotus raiskauksen säätämisestä rangaistavaksi sillä perusteella, että ”naisten seksuaalinen hyväksikäyttö” käsittää raiskauksen; toteaa, että tämä tulkinta on yhdenmukainen sen kanssa, että perussopimuksissa sitoudutaan naisten ja miesten tasa-arvoon;

---

14 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13. joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj).

15 Itävalta, Belgia, Kroatia, Kypros, Tanska, Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Irlanti, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Puola, Portugali, Slovenia, Espanja ja Ruotsi.

16 Islanti, Norja, Montenegro, Ukraina ja Yhdistynyt kuningaskunta.

toteaa näin ollen, että SEUT 83 artiklan 1 kohta on asianmukainen oikeusperusta raiskauksen määritelmää koskevien EU:n vähimmäissääntöjen vahvistamiselle;

T. ottaa huomioon, että raiskauksesta selvinneiltä kysytään usein, miksi he eivät vastustaneet seksuaalista väkivaltaa, ja että väkivallantekijät väittävät, että uhrien vastustuksen puute merkitsee passiivista suostumusta; ottaa huomioon, että ruotsalaisessa tutkimuksessa 70 prosenttia seksuaalisen väkivallan uhreista ilmoitti merkittävästä toonisesta immobilisaatiosta, jota kutsutaan myös jäätymisreaktioksi; ottaa huomioon, että raiskauksesta selvinneiden yleisin reaktio on lamaantuminen (tooninen immobilisaatio) eikä väkivallantekijän aktiivinen fyysinen vastustaminen; ottaa huomioon, että vastustuksen puuttuminen tai ”jäätymisreaktio” ovat yleisiä tahdosta riippumattomia reaktioita ja eloonjäämisrefleksejä uhkaan ja ne voivat ilmetä liikkumattomuutena (paikallaan pysyminen, lihasten veltostuminen, kyvyttömyys liikkua tahdonalaisesti), dissosiaationa, jossa henkilön tietoisuuden ja kehossa tuntuvien häiritsevien ja kivuliaiden tuntemusten ja tunteinen yhteys katkeaa, ja toimijuuden tunteen kadottamisena; katsoo, että tätä tosiasiaa ei voida sivuuttaa, jotta voidaan varmistaa oikeussuojan saatavuus raiskauksesta selvinneille ja edistää sellaista oikeudellista ja sosiaalista ympäristöä, jossa raiskauksia ei enää suvaita;

U. ottaa huomioon, että pakottamisen, voimankäytön, uhkailun, taloudellisen ja henkisen riippuvuuden, fyysisen tai henkisen tilan – mukaan lukien tooninen immobilisaatio, jäätymisreaktio, yllättyminen, pelko, pelottelu, tiedottomuus, päihtymys, huumaaminen, unessa olo, sairaus, ruumiinvamma, vammaisuus tai muu tila taikka muu erityisen haavoittuva asema – tai rakenteellisen ja intersektionaalisen syrjinnän kaltaiset tekijät voivat aiheuttaa haavoittuvuuksia ja uhan sekä estää vapaan suostumuksen, mikä on keskeistä raiskaustapauksissa;

V. ottaa huomioon, että seksuaalisesta väkivallasta johtuva trauma voi vaikuttaa muistin toimintaan ja johtaa tapahtumien hajanaiseen tai puutteelliseen muistamiseen ja ajankulun vääristymiin, mikä vaikeuttaa tapahtumien järjestyksen muistamista; ottaa huomioon, että raiskauksesta aiheutuva trauma on kytköksissä traumaperäiseen stressihäiriöön ja muihin vakaviin mielenterveyden oireisiin, kuten keskittymisen heikentymiseen, ahdistuneisuuteen, paniikkikohtauksiin, vakavaan masennukseen, takaumiin ja painajaisiin;

W. ottaa huomioon, että aineellisiin todisteisiin vastustuksesta, uhkasta tai väkivallasta nojaaminen ylläpitää haitallisia raiskausmyyttejä ja stereotypioita siitä, miten uhrien odotetaan käyttäytyvän, mikä altistaa toissijaiselle uhriksi joutumiselle, erityisesti tapauksissa, joissa uhrin käytös ei vastaa sosiaalisen konstruktion mukaisia odotuksia traumasta, vastustuksesta tai näkyvistä vammoista; ottaa huomioon, että nämä käytännöt lisäävät epäluottamusta lainvalvonta-

ja oikeusjärjestelmiä kohtaan, mikä johtaa uhrien alhaiseen ilmoitusasteeseen ja väkivallantekijöiden rankaisemattomuuteen;

X. ottaa huomioon, että seksuaalinen itsemääräämisoikeus ja ruumiillinen koskemattomuus ovat loukkaamattomia oikeuksia ja että suostumukseen perustuvan raiskauslainsäädännön tarkoituksena on vahvistaa niiden suojelua; katsoo, että siirtyminen suostumukseen perustuvaan raiskauslain malliin on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan ottaa huomioon, että seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuutta voidaan loukata jopa tilanteissa, joissa ei esiinny fyysistä väkivaltaa, kuten tilanteissa, joissa esiintyy pakottamista tai vallan väärinkäyttöä;

Y. ottaa huomioon, että seksuaalisen itsemääräämisoikeuden tärkeyden korostamisella pyritään edistämään sukupuolten tasa-arvoa ja erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien toteutumista; ottaa huomioon, että suostumukseen perustuva raiskauslainsäädäntö korostaa erityisesti naisten oikeutta tehdä itseään ja kehoaan koskevia päätöksiä;

Z. katsoo, että suostumuksen olisi oltava keskeinen osa raiskauslainsäädäntöä; katsoo, että suostumukseen perustuvaa raiskauslainsäädäntöä tarvitaan, jotta voidaan kattaa tehokkaammin tilanteet, joissa seksuaalinen teko alkaa niin äkillisesti, ettei uhrilla ole mahdollisuutta ilmaista tahtoaan tai puolustautua ennen teon alkamista; katsoo, että suostumukseen perustuva raiskauslainsäädäntö on olennaisen tärkeää myös siksi, että siten voidaan puuttua paremmin tilanteisiin, joissa uhri ei kykene vastustamaan tekoa pelon vuoksi;

AA. ottaa huomioon, että on näyttöä siitä, että useimmat raiskaukset ovat tuttavien tai läheisten kumppanien tekemiä ja tapahtuvat sisätiloissa, mutta tällaisten tapausten uhreihin suhtaudutaan usein epäilevästi ja epäuskoisesti rikosoikeusjärjestelmässä, erityisesti lainkäyttöalueilla, joilla sovelletaan edelleen vanhanaikaisia näyttövaatimuksia, ja että tämä vahvistaa myyttejä siitä, että raiskaukset ovat tyypillisesti vieraiden henkilöiden yleisillä paikoilla tekemiä ja että uhrit yllyttävät raiskaamaan tai valehtelevat raiskauksesta; ottaa huomioon, että näitä myyttejä vahvistaa entisestään se, että tiedotusvälineet käsittelevät näitä tapauksia vaillinaisesti, sekä riittämätön julkinen keskustelu ja yleisen tietämyksen puute;

AB. ottaa huomioon, että yleisesti hyväksytyt myytit ja uskomukset raiskauksista ja seksuaalisesta väkivallasta ovat haitallisia raiskausrikoksen määrittelyn kannalta ja vaarantavat entisestään selviytyjien hyvinvoinnin, ilmoitushalukkuuden ja suojelun toissijaiselta uhriksi joutumiselta sekä estävät syytteeseenpanon ja oikeussuojan saatavuuden; ottaa huomioon, että nämä hyväksytyt uskomukset ja myytit ovat yksi tekijöistä, jotka edesauttavat raiskauksiin liittyvää rankaisemattomuutta ja estävät asianmukaisen lainsäädännön laatimisen;

AC. ottaa huomioon, että seksuaalisen väkivallan laajuutta aliarvioidaan ja vähätellään edelleen voimakkaasti, koska valtaosa seksuaalirikoksista jää ilmoittamatta; ottaa huomioon, että monista ilmoitetuista raiskauksista ei koskaan nosteta syytteitä ja että valtaosa syytteistä ei johda tuomioon; toteaa, että tämä vahvistaa naisten luottamuksen puutetta järjestelmää kohtaan, johtaa alhaiseen ilmoittamisasteeseen ja ylläpitää yhteiskunnallista käsitystä rankaisemattomuudesta, minkä seurauksena seksuaalinen väkivalta, myös raiskaukset, normalisoituvat; ottaa huomioon, että laajalle levinnyt raiskausten rankaisemattomuus edistää vallitsevaa uskomusten ja sosiaalisten normien kokonaisuutta, joka kannustaa miehiä seksuaaliseen väkivaltaan ja tukee naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, mikä luo ympäristön, jossa seksuaalinen väkivalta on normalisoitu ja sitä perustellaan sitkeästi esiintyvällä sukupuolten eriarvoisuudella ja haitallisilla sukupuolta ja seksuaalisuutta koskevilla asenteilla; katsoo, että on mahdoton hyväksyä sitä, että ilman fyysistä väkivaltaa tehdystä raiskauksesta ei seuraa rangaistusta; katsoo, että johdonmukainen syytteeseenpano kaikenlaisista raiskauksista on olennaisen tärkeää, jotta voidaan säilyttää yleinen luottamus oikeusjärjestelmiä kohtaan, ja että se on keskeinen tekijä seksuaalisen väkivallan ehkäisemisessä; katsoo, että suostumukseen perustuva raiskauslainsäädäntö on ratkaisevan tärkeä sekä seksuaalirikoksiin liittyvien asenteiden kuvastajana ja muuttajana että tietämyksen lisääjänä kaikkialla EU:ssa ja siten lopulta seksuaalirikosten määrän vähentäjänä; ottaa huomioon, että suostumukseen perustuva lainsäädäntö voi johtaa ajattelutavan muutokseen siinä, että suostumus täytyy pyytää sen sijaan, että keskityttäisiin ainoastaan seksuaalisen teon selkeän vastustuksen puuttumiseen;

AD. ottaa huomioon, että Istanbulin yleissopimuksen selitysmuistiossa yleissopimuksen 36 artiklan 2 kohdan osalta selvennetään, että syytteeseenpano seksuaalisesta väkivallasta, mukaan lukien raiskaus, edellyttää todisteiden tilanteen huomioon ottavaa arviointia, jotta voidaan todeta tapauskohtaisesti, onko uhri antanut vapaaehtoisesti suostumuksensa seksuaaliseen tekoon; ottaa huomioon, että samassa kohdassa selvennetään myös, että arvioinnissa on otettava huomioon uhrien monenlaiset käyttäytymisreaktiot seksuaaliseen väkivaltaan ja raiskaukseen ja että arviointi ei saa perustua olettamuksiin tyypillisestä käyttäytymisestä vastaavissa tilanteissa; ottaa huomioon, että selitysmuistion mukaan on yhtä olennaista varmistaa, että sukupuolistereotypiat ja myytit miesten ja naisten seksuaalisuudesta eivät vaikuta raiskauslainsäädännön tulkintoihin ja syytteeseenpanoon raiskaustapauksissa;

AE. ottaa huomioon, että YK:n naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea kehottaa tiedonannossaan nro 34/2011 valtioita tarkistamaan raiskauslainsäädäntöä siten, että siitä poistetaan voimankäyttöä tai tunkeutumisen todistamista koskevat vaatimukset ja tehdään suostumuksen puuttumisesta rikoksen keskeinen tunnusmerkki, ja yleisessä suosituksessaan nro 35 (2017)

tunnustamaan sukupuolistuneen väkivallan syrjinnän muotona ja hyväksymään oikeudellisia uudistuksia, joilla varmistetaan tällaisen väkivallan poistaminen, muun muassa säätämällä rangaistavaksi ilman suostumusta tehdyt seksuaaliset teot ja tukemalla kaikkien naisten ja tyttöjen, erityisesti risteävän syrjinnän muotoja kohtaavien, oikeussuojan ja palvelujen saatavuutta;

AF. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo ja syrjimättömyys ovat EU:n perusarvoja, perusoikeuksia, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin keskeisiä periaatteita ja edistyksen olennaisia edellytyksiä; toteaa, että biologiseen ja sosiaaliseen sukupuoleen ja muihin perusteisiin perustuva syrjintä on kielletty Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa;

AG. ottaa huomioon, että intersektionaalisuus on tärkeä ohjaava periaate, joka on otettu osaksi EU:n lainsäädäntöä; ottaa huomioon, että naiset kohtaavat moniperusteista eriarvoisuutta ja syrjintää, joka liittyy muun muassa rotuun, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun, uskontoon tai vakaumukseen, oleskeluoikeuteen tai vammaisuuteen; ottaa huomioon, että sukupuolistunut seksuaalinen väkivalta on yksi merkittävimmistä sukupuolten tasa-arvoon liittyvistä kysymyksistä ja että sukupuolten tasa-arvossa voidaan saavuttaa todellista edistystä vain soveltamalla intersektionaalista lähestymistapaa; katsoo, että intersektionaalisen lähestymistavan soveltaminen mahdollistaa rakenteellisiin esteisiin puuttumisen ja sellaisen näytön keräämisen, jonka avulla voidaan luoda vertailuarvoja ja määrittää etenemisreitti kohti strategisia ja tehokkaita toimia järjestelmällisen syrjinnän, syrjäytymisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden torjumiseksi;

AH. toteaa, että kun otetaan huomioon sukupuolten eriarvoisuuden ja sukupuolistuneen väkivallan rakenteellinen luonne, suostumus voidaan antaa pakottamisen tai sosiaalisen painostuksen seurauksena, mikä osoittaa, että on tarpeen soveltaa lähestymistapaa, jossa huomioidaan yksilön itsemääräämisoikeuden lisäksi myös sosiaalinen valtadynamiikka, sukupuolinormit ja toimijuuden epätasaisen jakautuminen miesten ja naisten välillä;

AI. ottaa huomioon, että sukupuolistunut väkivalta, mukaan lukien seksuaalinen väkivalta, on sekä rakenteellisen eriarvoisuuden syy että sen seuraus ja että voimasuhteiden epätasapaino juontaa juurensa sukupuolistereotypioihin ja yhteiskunnallisiin normeihin; katsoo, että tällaiseen väkivaltaan puuttuminen edellyttää näiden normien kyseenalaistamista ja kattavien oikeudellisten, sosiaalisten ja koulutusuudistusten täytäntöönpanoa;

AJ. ottaa huomioon, että syvään juurtuneet sukupuolistereotypiat naisten seksuaalisuudesta ja moraalista edistävät vallitsevaa uskomusten ja sosiaalisten normien kokonaisuutta, joka kannustaa miehiä seksuaaliseen väkivaltaan ja tukee naisiin kohdistuvaa väkivaltaa,

mikä luo ympäristön, jossa seksuaalinen väkivalta on normalisoitu ja sitä perustellaan sitkeästi esiintyvällä sukupuolten eriarvoisuudella ja haitallisilla sukupuolta ja seksuaalisuutta koskevilla asenteilla; ottaa huomioon, että tämä johtaa joidenkin naisten ja muiden henkilöiden leimautumiseen ja syrjivään kohteluun, koska he rikkovat sukupuolisidonnaisia sosiaalisia ja seksuaalisia normeja tai eivät mukaudu sukupuolirooleihin;

AK. ottaa huomioon, että raiskaukset, mukaan lukien rikosta mahdollisesti edeltävät seikat, kuten houkuttelu ja verkkohuijaukset, voivat tapahtua rajatylittävissä tilanteissa; ottaa huomioon, että naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa esiintyy sekä verkossa että sen ulkopuolella ja että siihen sisältyy teknologian avulla tapahtuvaa sukupuolistunutta väkivaltaa, häirintää, intiimien kuvien jakamista ilman suostumusta ja pakottavaa kontrollia; ottaa huomioon, että tällaiset väkivallan muodot vaikuttavat suhteettomasti naisiin ja syrjäytyneisiin ryhmiin ja että niitä ei edelleenkään oteta riittävästi huomioon monissa kansallisissa kehyksissä;

AL. ottaa huomioon, että raiskauksen uhrit tarvitsevat välitöntä, monialaista, helposti saatavilla olevaa ja kokonaisvaltaista sairaanhoitoa, mukaan lukien raiskauksen kliininen hoito, seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuolto, myös jälkiehkäisy, altistuksen jälkeinen estolääkitys, sukupuoliteitse tarttuvien infektioiden hoito sekä turvallisen ja laillisen abortin saaminen, ja traumatukea ja että heillä on myös oltava mahdollisuus pitkäaikaiseen tukeen, muun muassa psykologiseen neuvontaan; toteaa, että joissakin jäsenvaltioissa ei tarjota tiettyjä olennaisia terveydenhuoltopalveluja;

AM. ottaa huomioon, että raiskauskulttuuri määritellään rakenteelliseksi ja laajalle levinneeksi asenteiden, käyttäytymisen, arvojen ja sosiaalisten normien järjestelmäksi, joka normalisoi ja vähättelee seksuaalista väkivaltaa, heikentää suostumuksen merkitystä, ylläpitää raiskausmyyttejä ja edistää tällaisen väkivallan normalisointia yhteiskunnassa;

AN. ottaa huomioon, että hyvin yleinen toissijainen uhriksi joutuminen osoittaa, että oikeusjärjestelmien lisäksi myös vanhentuneilla laeilla, jotka eivät perustu suostumukseen, ei ole kyetty takaamaan selviytyjille oikeussuojan saatavuutta[17], mistä ovat osoituksena uhrien alhainen ilmoitusaste, heidän tarpeitaan vastaavan tuen puute, menettelyjen saatavuuden puute ja raiskaustapausten alhainen tuomitsemisaste, ja toteaa, että tämä korostaa järjestelmällisiä puutteita lainvalvontaviranomaisten ja oikeusjärjestelmien tavassa käsitellä raiskaustapauksia, mikä puolestaan johtaa laajaan yhteiskunnalliseen käsitykseen

---

17 Euroopan neuvosto, ”Case of L. and Others v. France: Criminal-law system inadequate for the punishment of all non-consensual sexual acts, exposing rape victim to secondary victimisation”, uutisartikkeli, Euroopan neuvosto, Strasbourg, Ranska, 24. huhtikuuta 2025.

raiskausrikoksen rankaisemattomuudesta ja heikentää vakavasti sukupuolten tasa-arvoa;

AO. ottaa huomioon, että toissijainen uhriksi joutuminen tapahtuu tilanteissa, joissa uhrit eivät kärsi lisähaittaa raiskausrikoksen suorana seurauksena, vaan seurauksena siitä, miten laitokset ja muut henkilöt kohtelevat heitä; ottaa huomioon, että toissijaiseksi uhriksi joutuminen johtuu uhrin toistuvasta altistumisesta väkivallantekijälle, piittaamattomasta kohtelusta, kuten siitä, että uhria kuulustellaan moneen kertaan samoista tapahtumista, uhria syyllistävistä asenteista, uhrin kohtaavien henkilöiden epäasianmukaisesta kielenkäytöstä tai tökeröistä kommenteista, lääkinnällisistä toimenpiteistä sekä oikeudenkäynneistä, myös siltä osin kuin on kyse niiden pituudesta, ja muista institutionaalisista prosesseista; ottaa huomioon, että toissijainen uhriksi joutuminen heikentää uhrien oikeuksia ja oikeussuojan saatavuutta sekä pahentaa heidän traumojaan, esimerkiksi aiheuttamalla traumaperäisen stressihäiriön, masennusta ja ahdistusta, mikä haittaa heidän toipumistaan;

AP. ottaa huomioon, että raiskausten traumaattinen luonne ja niiden pitkäaikaiset vaikutukset uhrien fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen, turvallisuuteen, ruumiilliseen koskemattomuuteen, hyvinvointiin ja sosiaaliseen elämään edellyttävät, että erityisesti lainvalvontaviranomaisten ja oikeuslaitoksen koulutettu ja erikoistunut henkilöstö reagoi koordinoidusti, sukupuolisensitiivisesti ja traumatietoisesti käsitellessään raiskaustapauksia, jotta voidaan estää toissijainen uhriksi joutuminen; toteaa, että oikeuden ja lainvalvonnan alan ammattilaisten koulutus on joissakin jäsenvaltioissa edelleen epäyhtenäistä ja riittämätöntä; ottaa huomioon, että lainsäädännössä olevien suostumukseen perustuvien raiskauksen määritelmien tehokas täytäntöönpano riippuu poliisien, syyttäjien ja oikeusviranomaisten kyvystä tulkita ja soveltaa säännöksiä oikein ja siten varmistaa, että painopiste pysyy vapaaehtoisen suostumuksen puuttumisessa eikä vastustusta tai fyysistä väkivaltaa koskevassa näytössä; ottaa huomioon, että uhreille suostumuksen puutteen osoittamisesta aiheutuva todistustaakka vahvistaa haitallisia raiskausta koskevia stereotypioita;

AQ. ottaa huomioon, että kattava suostumukseen perustuva seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan vähentää raiskauksia ja seksuaalisuutta koskevaa misinformaatiota ja myyttejä sekä käsitellä sukupuolinormeja ja ehkäistä kaikenlaista sukupuolistunutta väkivaltaa, myös raiskauksia; ottaa huomioon, että ennaltaehkäisytoimissa on ratkaisevan tärkeää ottaa mukaan miehet ja pojat sukupuolten tasa-arvon edistämiseen, haitallisten sukupuolistereotypioiden ja epäterveiden ja haitallisten miehisyyden mallien haastamiseen sekä seksin oikeutena näkemisen kyseenalaistamiseen; katsoo, että on ratkaisevan tärkeää omaksua suostumukseen perustuva kulttuuri, jotta voidaan varmistaa

keskinäisen kunnioituksen ja turvallisuuden toimintaympäristö, joka perustuu terveeseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen; ottaa huomioon, että sukupuolisensitiivisen, kokonaisvaltaisen ja ikätasolle sopivan seksuaali-, suostumus- ja ihmissuhdekasvatuksen tarjoaminen on ratkaiseva keino raiskausten ja seksuaalisen väkivallan ehkäisemisessä ja niiden perimmäisiin syihin puuttumisessa;

AR. ottaa huomioon, että kestävän YK:n kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteessa 5 kehotetaan saavuttamaan sukupuolten tasa-arvo ja lisäämään kaikkien naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksia ja että kestävän kehityksen tavoitteessa 16 kehotetaan edistämään rauhanomaisia ja osallistavia yhteiskuntia, takaamaan kaikille oikeussuojan saatavuus ja rakentamaan tehokkaita ja vastuullisia instituutioita;

AS. ottaa huomioon, että YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa ja ketään ei jätetä -periaatteessa, erityisesti kestävän kehityksen tavoitteissa 3, 4, 5, 10 ja 16, vaaditaan seksuaalisen väkivallan poistamista, sukupuolten tasa-arvon saavuttamista, oikeussuojan saatavuutta, osallistavaa koulutusta ja kunnioitusta sekä kaikkien henkilöiden fyysisen ja henkisen koskemattomuuden suojelemista,

AT. ottaa huomioon, että marsseilla, mielenosoituksilla ja kansalaisyhteiskunnan liikkeillä, kuten #MeToo-liikkeellä, jotka rikkovat raiskauksiin liittyvän hiljaisuuden ja ovat saaneet aikaan lainsäädäntömuutoksia joissakin jäsenvaltioissa, asetetaan kyseenalaiseksi se, että jäsenvaltiot eivät puutu riittävästi rakenteellisiin ja normatiivisiin tekijöihin, jotka johtavat väkivallantekijöiden rankaisemattomuuteen; ottaa huomioon tapaukset, jotka ovat saaneet aikaan laajalle levinneitä mielenosoituksia, kuten niin kutsuttu ”susilauman” tapaus Espanjassa ja Gisèle Pelicot’n tapaus Ranskassa, ja toteaa näiden tapausten osoittavan, että raiskauksen määritelmät ovat riittämättömiä, kun ne perustuvat voimankäyttöön eivätkä suostumukseen;

1. kehottaa komissiota ehdottamaan viipymättä lainsäädäntöä, jolla vahvistetaan EU:n laajuinen raiskauksen määritelmä, joka perustuu vaatimukseen vapaaehtoisesta, tietoisesta ja peruutettavissa olevasta suostumuksesta Istanbulin yleissopimuksen 36 artiklan mukaisesti;

2. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka edelleen käyttävät väkivallan olettamukseen perustuvaa raiskauksen määritelmää, aloittamaan lainsäädäntömuutokset, jotta määritelmä voidaan saattaa uusimpien kansainvälisten normien mukaiseksi ja jotta uhreille ja raiskauksesta selvinneille voidaan tarjota tarpeellista ja asianmukaista tukea ja suojelua;

3. pitää myönteisenä, että yhä useammat jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön suostumukseen perustuvia seksuaalisen väkivallan määritelmiä Istanbulin yleissopimuksen 36 artiklan mukaisesti, ja kehottaa komissiota kannustamaan jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet Istanbulin yleissopimusta, tekemään niin;

4. muistuttaa, että suostumuksen puuttumiseen perustuva, raiskauksen rangaistavaksi säätävä lainsäädäntö on Istanbulin yleissopimuksessa määritelty kansainvälinen ihmisoikeusnormi; muistuttaa jäsenvaltioiden velvollisuudesta noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja ja kehottaa niitä menemään asiassa vielä pidemmälle, jotta voidaan suojella ja tukea raiskauksesta selviytyjiä ja uhreja ja poistaa vallitseva uskomusten ja sosiaalisten normien kokonaisuus, joka kannustaa miehiä seksuaaliseen väkivaltaan ja tukee naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, mikä luo ympäristön, jossa seksuaalinen väkivalta on normalisoitu ja sitä perustellaan sitkeästi esiintyvällä sukupuolten eriarvoisuudella ja haitallisilla sukupuolta ja seksuaalisuutta koskevilla asenteilla;

5. muistuttaa, että suostumuksen puuttumiseen perustuva lainsäädäntö on ainoa asianmukainen, kattava, traumatietoinen ja näyttöön perustuva kehys, joka mahdollistaa oikeussuojan saatavuuden raiskauksesta selvinneille; nostaa esille, että suostumukseen perustuva raiskauslainsäädäntö parantaa selviytyjien oikeussuojan saatavuutta, mistä esimerkkinä voidaan mainita suurempi ilmoitus- ja tuomitsemisaste, ja tarjoaa selviytyjille paremmat mahdollisuudet toipumiseen ja henkiseen hyvinvointiin;

6. kehottaa jälleen komissiota esittämään SEUT 83 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla ehdotuksen neuvoston päätökseksi, jossa sukupuolistunut väkivalta määritellään uudeksi EU:n rikollisuuden alaksi, jotta voidaan varmistaa yhteinen lähestymistapa ja torjua tehokkaasti kaikenlaista sukupuolistunutta väkivaltaa, joka on yksi yleisimmistä perusoikeusloukkauksista EU:ssa;

7. korostaa, että ainoastaan selkeä, myönteinen, vapaasti annettu ja yksiselitteinen suostumuksen ilmaisu on pätevä ja että hiljaisuutta, sanallista tai fyysistä vastustamatta jättämistä tai kieltosanan ”ei” sanomatta jättämistä ei voida tulkita suostumukseksi ja että aiempi suostumus, aiempi seksuaalinen käyttäytyminen taikka aiempi tai nykyinen suhde rikoksentekijään, mukaan lukien avioliitto tai muu parisuhde, eivät merkitse jatkuvaa tai tulevaa suostumusta mihinkään seksuaalisiin tekoihin; korostaa, että suostumuksen voi peruuttaa milloin tahansa ennen seksuaalista tekoa ja sen aikana; toteaa, että suostumus voidaan ilmaista millä tahansa tavalla, kunhan se annetaan vapaaehtoisesti henkilön vapaasta tahdosta, joka arvioidaan kulloistenkin olosuhteiden mukaan, Istanbulin yleissopimuksen 36 artiklan mukaisesti;

8. korostaa, että suostumusta on arvioitava kulloistenkin olosuhteiden mukaan, ja toteaa, että suostumusta ei voida antaa, jos on kyse

väkivallasta, uhkaamisesta, yllättämisestä, petoksesta tai vallan väärinkäytöstä, mukaan lukien kontrolli, pakottaminen, fyysinen tai henkinen tila, kuten pelko, pelottelu, tiedottomuus, trauman tai pelon aiheuttama jäätymisreaktio, päihtymys, huumaaminen, unessa olo, sairaus, ruumiinvamma, vammaisuus tai muu erityisen haavoittuva asema tai ikä; panee merkille, että tällaisissa tilanteissa vapaaehtoisen ja tietoisen suostumuksen antaminen ei ehkä ole mahdollista;

9. korostaa, että on tärkeää huomioida traumareaktiot, kuten tooninen immobilisaatio eli jäätymisreaktio, tahaton neurobiologinen reaktio pelkoon tai uhkaan, joka voi johtaa tilapäiseen lamaantumiseen, liikkumattomuuteen ja kyvyttömyyteen puhua, ja miellyttämisreaktio eli painostuksen alaisuudessa kehittyvä selviytymisstrategia, joka kehittyy pakottamisen seurauksena ja jossa pyritään välttämään tilanteen kärjistyminen tai loukkaantuminen yrittämällä lepytellä väkivallantekijää; korostaa, että tällaisia traumareaktioita esiintyy raiskauksen ja seksuaalisen väkivallan aikana, minkä vuoksi ne on otettava huomioon lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä, jotta voidaan varmistaa traumatietoinen ja selviytyjäkeskeinen lähestymistapa ja siten tunnustaa oikeudellisesti, että vastustuksen puute ei merkitse suostumusta;

10. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita soveltamaan intersektionaalista ja uhrikeskeistä lähestymistapaa kaikissa asiaankuuluvissa politiikoissa, jotta voidaan varmistaa oikeussuojan saatavuus ja saavuttaa sukupuolten tasa-arvo, samalla kun tunnustetaan, että muut tekijät pahentavat sukupuolistunutta väkivaltaa ja syrjintää, mukaan lukien seksuaalinen väkivalta, kuten raiskaukset, ja että näiden tekijöiden risteävyys luo moninkertaisia, yksilöllisiä syrjinnän muotoja, jotka edellyttävät kohdennettuja ja tilannekohtaisia toimenpiteitä, myös siltä osin kuin on kyse lainsäädännöstä, yhdenvertaisen suojelun ja tuen varmistamiseksi kaikille uhreille ja selviytyjille;

11. korostaa, että suostumukseen perustuvaa raiskauslainsäädäntöä on sovellettava myös digitaalisissa ja virtuaalisissa ympäristöissä, joissa voi tapahtua suostumukseen perustumattomia seksuaalisia tekoja, kuten simuloituja raiskauksia ja pakottamista seksuaaliseen kanssakäymiseen; korostaa, että tällaisilla teoilla voi olla selviytyjille vakavia psyykkisiä seurauksia, ja toteaa, että näin ollen ne on tunnustettava oikeudellisesti ja väkivallantekijät on asetettava niistä syytteeseen;

12. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että raiskauksen uhreilla ja selviytyjillä on täydet mahdollisuudet saada niin kauan kuin on tarpeen välitöntä, kattavaa, turvallista, luottamuksellista ja erikoistunutta sairaanhoitoa ja terveydenhuoltopalveluja, kuten raiskausten kliinistä hoitoa, ja että heille tarjotaan seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyviä palveluja, mukaan lukien kliininen jälkiehkäisy, altistuksen jälkeinen estolääkitys,

sukupuoliteitse tarttuvien infektioiden hoito sekä mahdollisuus turvalliseen ja lailliseen aborttiin, joita täydennetään pitkäaikaisella traumojen hoidolla, psykologisella ja psykososiaalisella tuella sekä asianmukaisilla seurantapalveluilla, joilla tuetaan toipumista; muistuttaa näiden palvelujen kriittisestä luonteesta selviytyjien kannalta ja niiden merkityksestä parhaiden mahdollisten terveystulosten takaamisessa ja selviytyjien auttamisessa siinä, että heidän tunteensa ruumiillisesta itsemääräämisoikeudesta palautuu;

13. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1385 26 artiklaa ja tarjoavat seksuaalisen väkivallan uhreille heidän erityistarpeisiinsa mukautettuja erityistukipalveluja, jotka ovat saatavilla maksutta ja joiden maantieteellinen jakautuminen ja kapasiteetti on riittävä; korostaa, että kaikilla seksuaalisen väkivallan uhreilla ja selviytyjillä on oltava käytettävissään ympärivuorokautisten kriisikeskusten kaltaisia resursseja, joissa he voivat saada lääketieteellistä hoitoa, psykologista tukea ja oikeudellista neuvontaa ilman, että heidän tarvitsee tehdä virallista ilmoitusta; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita varmistamaan, että uhreilla ja selviytyjillä on mahdollisuus saada oikeudellista tukea;

14. kannustaa vaihtamaan jatkuvasti parhaita käytäntöjä jäsenvaltioiden välillä, jotta voidaan edistää hoidon standardien yhdenmukaistamista ja varmistaa seksuaalisen väkivallan uhrien ja selviytyjien johdonmukainen, laadukas ja koulutukseen pohjautuva tuki ja hoito kaikkialla EU:ssa;

15. kehottaa painokkaasti varmistamaan julkisten palvelujen saatavuuden korvausprosessin kaikissa vaiheissa, erityisesti siltä osin kuin on kyse välttämättömän psykologisen ja oikeudellisen tuen sekä työnhakua koskevan avun tarjoamisesta; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan Istanbulin yleissopimusta ja tarjoamaan uhreille ja selviytyjille suojelu- ja tukitoimenpiteitä, joissa keskitytään ihmisoikeuksiin ja henkilön turvallisuuteen, jotta voidaan välttää toissijainen uhriksi joutuminen;

16. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että ammattilaiset, jotka joutuvat todennäköisesti tekemisiin raiskauksen uhrien kanssa, kuten lainvalvontaviranomaiset, oikeuslääketieteellinen henkilöstö, tuomioistuinten henkilöstö, tuomarit ja syyttäjät, asianajajat, terveydenhuollon ammattilaiset, sosiaalipalvelujen työntekijät, opetushenkilöstö ja muu asiaankuuluva henkilöstö sekä etulinjan ammattilaiset, saavat pakollista, säännöllistä, riittävää, tehokasta ja räätälöityä koulutusta; korostaa, että tällä koulutuksella olisi pyrittävä estämään selviytyjien toissijainen uhriksi joutuminen, jotta voidaan välttää ja tunnistaa haitallisia sukupuolistereotypioita, poistaa uhreja syyllistävät käyttäytymismallit ja asenteet sekä kohdella uhreja traumatietoisella ja sukupuolisensitiivisellä tavalla ja lapset ja vammaisuus huomioon ottaen direktiivin (EU) 2024/1385

36 artiklan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja eroja oikeusjärjestelmän järjestäytymisessä eri puolilla unionia; kehottaa komissiota laajentamaan EU:n tukemia koulutusohjelmia, jotka ovat parhaiden oikeuskäytäntöjen mukaisia, ja kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että etulinjan palveluilla on valmiudet ja resurssit vastata tehokkaasti uhrien ja selviytyjien tarpeisiin varmistamalla pakollinen koulutus kaikille oikeusalan ammattilaisille ja lainvalvonta-viranomaisille, jotka ovat tekemisissä raiskauksen uhrien kanssa;

17. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että terveydenhuollon ammattihenkilöstö, mukaan lukien lastenlääkärit, gynekologit, synnytyslääkärit, kätilöt ja psykologista tukea tarjoava henkilöstö, saavat kohdennettua koulutusta raiskausten fyysisten, psykologisten ja seksuaalisten seurausten tunnistamiseksi selviytyjissä ja niiden käsittelemiseksi intersektionaalisella tavalla;

18. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään yhteistyötä lainvalvontaviranomaisten, oikeusviranomaisten, kansalaisyhteiskunnan, yhteisöpohjaisten järjestöjen, EIGEn ja muiden asianomaisten erikoistuneiden toimijoiden kanssa erityisesti haitallisia sukupuolistereotypiota, intersektionaalista syrjintää ja raiskauksiin liittyviä väärinkäsityksiä, myyttejä ja stereotypioita koskevan koulutuksen kehittämisessä, ja toteaa, että nämä haittaavat edelleen suostumukseen perustuvan raiskauslainsäädännön täytäntöönpanoa; korostaa, että poliisit ja tuomarit, joilla on enemmän tietoa ja taitoja, joiden ansiosta he voivat ymmärtää ja kunnioittaa kaikkia seksuaalisesta väkivallasta selviytyjiä, vähentävät ilmoittamatta jättämistä, ehkäisevät uudelleen uhriksi joutumista sekä luovat turvallisemman ympäristön seksuaalisesta väkivallasta selviytyjille; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita varmistamaan, että oikeuslaitoksen jäsenille sekä oikeuden ja lainvalvonnan alan ammattilaisille suunnatussa koulutuksessa noudatetaan kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja ja oikeuskäytäntöä raiskauksen osalta;

19. kehottaa jäsenvaltioita yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja naisten erityispalvelujen kanssa laatimaan ja antamaan erityisiä sukupuolisensitiivisiä asiantuntijaohjeita asianomaisille viranomaisille, myös tuomareille, jotka osallistuvat raiskausrikoksiin liittyviin rikosoikeudellisiin ja tarvittaessa siviilioikeudellisiin menettelyihin; korostaa, että näissä ohjeissa on annettava toimintaohjeita siitä, miten uhreja kohdellaan traumatietoisella ja sukupuolisensitiivisellä tavalla, miten tunnistetaan ja vältetään sukupuolistereotypioita ja miten varmistetaan, että uhreja, erityisesti niitä, jotka kokevat intersektionaalista syrjintää, kunnioitetaan ja suojellaan toissijaiselta ja uudelleen uhriksi joutumiselta; korostaa lisäksi, että toimintaohjeiden on sisällettävä ohjeet siitä, miten uhrit ohjataan erityistukipalveluihin, myös terveydenhoitopalveluihin, jotta voidaan varmistaa, että uhrit saavat asianmukaista hoitoa; kehottaa

tarkistamaan ja päivittämään suuntaviivoja säännöllisesti yhteistyössä kansalaisjärjestöjen ja naisten erityispalvelujen kanssa, jotta voidaan varmistaa niiden tehokkuus ja uhrien kannalta parhaat mahdolliset tulokset sekä poistaa systeemiset ja rakenteelliset puutteet, jotka edistävät yhteiskunnallista käsitystä raiskausten rankaisemattomuudesta ja mahdollistavat sen, että seksuaaliseen väkivaltaan syyllistyneet jäävät rankaisematta;

20. toteaa, että lainsäädäntöuudistusta on täydennettävä koulutustoimilla, joilla pyritään edistämään käyttäytymisen muutosta ja lisäämään ymmärrystä suostumuksen merkityksestä seksuaalisissa suhteissa; kehottaa komissiota esittämään vuonna 2026 kaikilla EU:n 24 kielellä saatavilla olevat sukupuolisensitiivistä, intersektionaalista ja kokonaisvaltaista, suostumukseen perustuvaa seksuaali- ja ihmissuhdekasvatusta koskevat EU:n suuntaviivat, joilla olisi pyrittävä haastamaan sukupuolistereotypioita, korostamaan sukupuolten eriarvoisuuden rakenteellista luonnetta ja vaikutusta seksuaalisuudessa ja ihmissuhteissa, edistämään väkivallatonta käyttäytymistä sekä lopulta poistamaan sukupuolistunut väkivalta, mukaan lukien raiskaukset, eriarvoisuus ja syrjintä; kehottaa lisäksi komissiota seuraamaan tiiviisti näiden suuntaviivojen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa ja julkaisemaan niistä arvioinnin ennen nykyisen toimikauden päättymistä; kehottaa siksi jäsenvaltioita varmistamaan, että kattava ja ikätasolle sopiva seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus sisällytetään kansallisiin opetussuunnitelmiin;

21. korostaa yleisten valistuskampanjoiden ja ennaltaehkäisyohjelmien ratkaisevaa roolia raiskausmyytteihin puuttumisessa ja suostumuksen kulttuurin edistämisessä, erityisesti nuorten keskuudessa, koska seksuaalikasvatuksen puuttuminen ruokkii edelleen misinformaation ja haitallisten stereotypioiden leviämistä; kehottaa komissiota toteuttamaan EU:n laajuisia yleisiä valistuskampanjoita, joilla ihmisiä valistetaan suostumuksesta, ihmissuhteista, seksuaalisesta koskemattomuudesta ja ruumiillisesta itsemääräämisoikeudesta ja torjutaan raiskauksiin liittyviä myyttejä; kehottaa lisäksi komissiota laatimaan kampanjoita, joilla torjutaan erityisesti nuorille miehille kohdistettua sukupuolten tasa-arvon vastaista sisältöä ja incel-propagandaa verkossa, seksuaalisen väkivallan normalisointia ja haitallisten sukupuolistereotypioiden ylläpitämistä, jotka edistävät vallitsevaa uskomusten ja sosiaalisten normien kokonaisuutta, joka kannustaa miehiä seksuaaliseen väkivaltaan ja tukee naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, mikä luo ympäristön, jossa seksuaalinen väkivalta on normalisoitu ja sitä perustellaan sitkeästi esiintyvällä sukupuolten eriarvoisuudella ja haitallisilla sukupuolta ja seksuaalisuutta koskevilla asenteilla;

22. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1385 35 artiklaa hyväksymällä ja toteuttamalla säännöllisesti näyttö- ja suostumusperusteisuutta

koskevia koulutusaloitteita, valistuskampanjoita ja toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään käyttäytymisen muutosta ja ymmärrystä, jossa tunnustetaan suostumuksen olevan vapaaehtoinen, molemminpuolinen ja kaikilta osin ruumiillisen itsemääräämisoikeuden ja seksuaalisen koskemattomuuden periaatteiden mukainen; kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti kyseisen direktiivin ja erityisesti sen 35 artiklan saattamista osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä;

23. kehottaa jäsenvaltioita mukauttamaan raiskausrikosten vanhentumisaikoja koskevaa lainsäädäntöään, koska suostumuksen puute on keskeinen tunnusmerkki näissä rikoksissa ja monet uhrit kykenevät tunnistamaan, nimeämään tai ilmoittamaan tosiseikat vasta, kun tapahtuneesta on kulunut merkittävästi aikaa, mikä johtuu usein traumasta, pelosta, sosiaalisesta painostuksesta tai suostumuksen dynamiikkaa koskevan tietämyksen puutteesta; korostaa siksi, että vanhentumisaikoja on pidennettävä, jotta voidaan taata tosiasiallinen oikeussuojan saatavuus perusoikeuksien mukaisesti; muistuttaa, kehottaneensa äskettäin jäsenvaltioita varmistamaan, että lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumista koskevan direktiivin 3 ja 9 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin ei sovelleta vanhentumisaikaa; korostaa, että liian lyhyet vanhentumisajat estävät uhreja hakemasta oikeutta ja heikentävät heidän suojeluaan; kehottaa jäsenvaltioita puuttumaan ilmoittamatta jättämisen perimmäisiin syihin ja varmistamaan, että vanhentumisajat eivät estä tehokasta syytteeseenpanoa raiskausrikoksista;

24. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki sukupuolistuneen väkivallan, myös seksuaalisen väkivallan, uhrit saavat tosiasiallista kompensaatiota, myös korvauksia, kansallisen lainsäädännön mukaisesti; muistuttaa, että tällaisten korvausten olisi oltava riittäviä, ne olisi jaettava viipymättä, niiden olisi oltava kokonaisvaltaisia ja oikeassa suhteessa kärsityn vahingon vakavuuteen nähden ja niissä olisi otettava huomioon intersektionaalisen syrjinnän riskit;

25. pyytää jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä, jotta voidaan varmistaa, että rikoksentekijöille suunnattuja ohjelmia on saatavilla henkilöille, jotka ohjataan niihin tai hakeutuvat niihin, myös rikosoikeusjärjestelmän ulkopuolelta, ja että tukea on saatavilla välittömästi, ja kehottaa jäsenvaltioita tunnustamaan roolinsa tulevan sukupuolistuneen väkivallan ehkäisemisessä, raiskauksiin liittyvän hiljaisuuden rikkomisessa ja sellaisen vallitsevien uskomusten ja sosiaalisten normien kokonaisuuden poistamisessa, joka kannustaa miehiä seksuaaliseen väkivaltaan ja tukee naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, mikä luo ympäristön, jossa seksuaalinen väkivalta on normalisoitu ja sitä perustellaan yhteiskunnassamme sitkeästi esiintyvällä sukupuolten eriarvoisuudella ja haitallisilla sukupuolta ja seksuaalisuutta koskevilla asenteilla;

26. kannattaa voimakkaasti sitä, että kansalaisyhteiskunta ja raiskauksesta selviytyjät rikkovat raiskauksiin liittyvän hiljaisuuden; toteaa, että painostus kansalaisyhteiskunnan ja raiskauksesta selviytyjien taholta on ollut tärkein liikkeellepaneva voima, kun on pyritty saamaan aikaan lainsäädännöllisiä muutoksia jäsenvaltioissa; muistuttaa rauhanomaista kokoontumisvapautta koskevan oikeuden merkityksestä, kun on kyse yhteiskunnallisten muutosten aikaansaamisesta ja suostumukseen perustuvan raiskauslainsäädännön vaatimisesta;

27. katsoo, että kansalaisjärjestöillä ja naisten erityispalveluilla, kuten naisten tukikeskuksilla, naisten turvakodeilla, auttavilla puhelimilla, raiskauskriisikeskuksilla, seksuaalisen väkivallan uhrien tukikeskuksilla ja primaarivaiheen ennaltaehkäisypalveluilla on ratkaisevan tärkeä rooli neuvonnan ja tuen tarjoamisessa uhreille; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita myöntämään riittävästi rahoitusta tällaisten palvelujen ylläpidon ja kehittämisen varmistamiseen; vaatii vahvistamaan kansalaisyhteiskunnan organisaatioille ja naisten oikeuksien puolustajille annettavaa tukea tarjoamalla niille lisää kohdennettua rahoitustukea EU:n talousarviosta;

28. korostaa, että tarvitaan vahvoja ja kestäviä kumppanuuksia ruohonjuuritason järjestöjen ja naisten oikeuksien puolustajien kanssa erityisesti maissa, joissa kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet ovat uhattuna ja sukupuolten tasa-arvo sekä seksuaali- ja lisääntymisoikeudet heikentyvät jatkuvasti;

29. korostaa, että on tärkeää vahvistaa seksuaalista väkivaltaa ja raiskausta koskevan lainsäädännön täytäntöönpanoa sekä täytäntöönpanon valvontaa ja seurantaa, ja kehottaa kehittämään EU:n laajuisia vertailuarvoja ja indikaattoreita tehokkuuden ja vaikutusten arvioimiseksi;

30. korostaa EU:n roolia YK:n järjestöjen, kuten UN Women -järjestön ja YK:n väestöohjelmarahasto, ja kansainvälisten kumppanien, kuten Euroopan neuvoston, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, kanssa tehtävän yhteistyön vahvistamisessa, sukupuolten tasa-arvon edistämisessä sekä seksuaalisen ja sukupuolistuneen väkivallan torjumisessa YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman, Pekingin toimintaohjelman ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelman puitteissa;

31. kannustaa jatkuvaan vuoropuheluun ja yhteistyöhön EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja kansalaisyhteiskunnan välillä, jotta voidaan varmistaa, että seksuaalista väkivaltaa ei pidetä ainoastaan yksittäisenä vahinkoa aiheuttavana tekona vaan myös laajemman sukupuolten eriarvoisuuden ja rakenteellisen syrjinnän ilmentymänä;

32. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että vakiintuneet sukupuolistunutta väkivaltaa koskevat tiedonkeruujärjestelmät kattavat raiskauksia koskevien tilastojen keräämisen, laatimisen, tuottamisen ja levittämisen, mukaan lukien eritellyt tiedot muun muassa sukupuolesta, ikäryhmästä (lapsi/aikuinen), uhrin ja väkivallantekijän rodusta ja etnisestä alkuperästä sekä uhrin ja väkivallantekijän välisestä suhteesta; pyytää, että EIGE ja FRA tukevat seurantaprosessia ja edistävät edelleen sukupuolistuneen väkivallan kaikkia muotoja, myös raiskauksia, koskevien tietojen keruuta ja tutkimusta;

33. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.